

Dirigent **Andres Mustonen**
lozart, Respighi, Tšaikovski
postöös Eesti Riikliku
sinfoniaorkestriga

Lordprotektor (Mart Laur) püüab etenduses selgusele jõuda, kumb polstest (Märt ja Priit Pius) on tegelikult prints ja kumb kerjus.

Lavastaja Andres Puustusmaa näib olevat rõhunud eelkõige vaatamängulisusele, tema lähenemine on igal võimalusel füüsiline ja efektiivne.

ESIETENDUS. Helilooja Priit Pajusaare «Prints ja kerjus» – noortemuusikal rahvusooperis.

Sotsiaalkriitiline *action*-muinasjutt

ARVUSTUS

ALVAR LOOG
teatri- ja
kultuurikriitik

Muusikal-ooper

«Prints ja kerjus»
rahvusooperis Estonia
Helilooja Priit Pajusaar

eristab erinevaid stiilitsaate ja parafrase. Suhteliselt õhulist orkestratsiooni on veelgi pehmentatud popinstrumentide lisamisega.

Kuna teoses pole pikki psühholoogilise arenguga numbraid, kipub muusika, nagu filmikunstiski, jääma peamiselt illustreerivasse funktsiooni. Pajusaare kui muusika-teatri helilooja tugevus ei seisne mitte niivõrd karakterite ja meeleolude, kuivõrd tegevuse edastamises. Oma funktsiooni täidavad kõige paremini koorinumbriid ja vahemängud, üllataval kombel on eriti vähe psühholoogilist mõõdet kahe peategelase vokaalpartiides.

Füüsiline ja efektiivne

Sõna ja muusika suhe on «Printsis ja kerjuses» orgaaniline, kuid esietendusel juhtus, et helivõimenduse vahendatud orkester (dirigent Mihhail Gerts) kippus ajuti matma soliste ja alaliselt koori.

Aapo Ilvese libreto vastab igati proportsioonistandarditele ning on dramaturgiliselt sidus ja kompaktn. See lähtub tegevustikus autoritruult Mark Twaini klassikalisest noorsooromaanist (1881), vaid metsapilt ja põgus armastusliin näivad olevat juurde kirjutatud. Ilvesele võiks ette heita üksnes koha-

tisi liigpikki värsiridu, mis end loomulikult viisistada ega esitada ei lase ning on (iseäranis lastele) rasked jälgida.

Lavastaja Andres Puustusmaa, kellele «Prints ja kerjus» on esimene praktiline kokkupuude muusikateatriga, näib olevat rõhunud eelkõige vaatamängulisusele. Tema lähenemine on igal võimalusel füüsiline ja efektiivne: laval näeb erinevaid vägivallaakte, üht raiutud pead jm.

Nii Pajusaar, Ilves kui Puustusmaa on teinud panuse tempole, mis üldpildis töötab, sest igav ei hakka. Kuid selle hinnaks on kerge defitsiit nii muusika, sõna kui ka lavarollide detailiheduses ja -täpsuses ning psühholoogilises sügavuses.

Paradoksaalsel moel mõjusid kõige staatilisemate ja verevaesematena peaosalised. Printsi ja kerjuse erinev sotsiaalkultuuriline taust ei leidnud mingit muud väljendust peale riietuse, mis oli pealegi suurema osa etendusest vahetuses – need kehalt, näolt ja häälelt eristamatud tegelased olid sarnased ka käitumisjooniselt ja sõnavaralt. Nende kujutamiseks polnud eriti värvi jätkunud ei libretistil, heliloojal ega lavastajal.

Nimitegelasi kehastavad Tallinna Linnateatri kaksiki-

kutest näitlejad Märt ja Priit Pius on sümpaatsed ja võimekad noored, kuid selle projekti jaoks minu hinnangul siiski täiesti sobimatud.

Nad on eristamatult sarnased, mida vastav teos oma nimiosalistelt eeldab, kuid paraku liiga vanad (st füüsiliselt liiga suured, oma isadest laval peajagu pikemad) ning – mis peasi – nad peavad vaevu viisi.

Säravad Estonia solistid

Leian, et rahvusooper ei tohiks muusikalise kvaliteedi osas seliseid mõõndusi teha. Viisipi-damist, rütmitunnet ja hääle kandvust ei saa teatri tagatubades näitlejale lavale kaasa anda, grimmi ja parukat aga küll. Kogu lugupidamise juures vendade Piuside tehtud töö vastu arvan, et teatril tulnuks panustada sarnaselt «Napoleoni»-projektilga noortele laulupoistele ja grimmitoale.

Ülejäanud karakteritest mitmed olid nii teoses kui lavastuses nüansirikkamalt välja joonistatud, pakkudes võimaluse särada Estonia solistidel.

Hoolimata stseenide suhtelisest lühidusest suutsid väga hea mulje jätta Jassi Zahharov (isa ja kuningas), Aare Saal (korpöörduv rüütel), Urmas Põldma (preester ja reeturist vend), Priit Volmer (susistav kõrili-

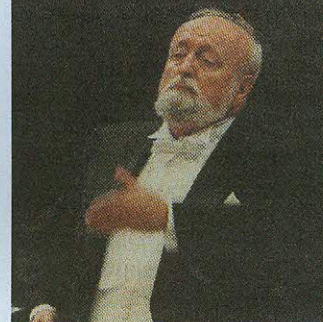
kaja ja verejanuline erak), Triin Ella (ema) ja Mart Laur (lordprotektor).

Alati võluv Janne Ševtšenko (seltsidaam, kes leiab kerjuses prints) oli esietendusel ainus, kelle laulunumber publikult aplausi pälvis, kuid ka tema tegelaskuju, mis väärinuks kindlasti üht lüürilist duetti, oli oma psühholoogilises ja dramaturgilises arengus toodud ohvriks teose tempole.

Kiitma peab Eesti Tantsuagentuuri tüdrukute esitatud lennukeid tantse (koreograaf Elo Unt), kuid paraku jagus neid ainult mõlema vaatuse avapilti ja metsastseeni.

Kostüümikavandites (kunstnik Ingrid Proos) riimused ajalooline tõepära futuristlikus stiilis fantaasiaga. Lavakujundus oli klassikalises mõttes ilma dekoratsioonideta – lava tagaseina kattis ribakardin, mida vastavalt vajadusele kas läbi-paistvaks muudeti või valgusprojektsioonide pinnana kasutati.

Kuni teise vaatuse keskpaigani kasutati üksnes eeslava, mis oli enamikus piltides vähemalt rõdult vaadates mille-giparast täiesti avalagustatud. Mida arwab «Printsist ja kerjusest» selle tegelik sihtgrupp, näitab teose edasine lavateekond.

Zydzislof Penderecki

1. II kell 19 Pärnu Eliisabeti kirik
2. II kell 17 Tallinna Jaani kirik
3. II kell 15 Jõhvi Mihkli kirik

sterburi mungakloostri koor

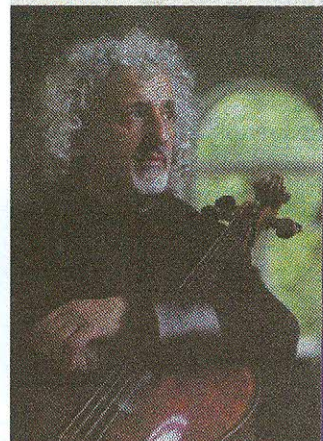
OPTINA PUSTÖN

Instiline juht
leksander Semjonov
se kiriku laul

3. II kell 17 Estonia kontserdisaal

MIISA MAISKI (tšello)

ly Maiski (klaver)
ahms, Debussy, Rahmaninov,
ne romansid

Maiska foto Hideki Shiozawa

www.concert.ee